

van 15 dagen valt, treft men aan bij 1 op $365/15 \times 1200$ kinderen, dat is bij 1 op 29000 kinderen." De kans evenwel, dat een kind in een periode van 15 dagen na de inenting (welke ik zou willen laten beginnen met den 5en dag na de vaccinatie en eindigende op den 19en dag) encephalitis krijgt, is allesbehalve gelijk. Van den 5en—9en dag en van den 14en—20en dag is deze kans minimaal, daarentegen van den 9en—14en dag ongeveer viermaal zoo groot als in beide genoemde tijdvakken tezamen. Volgens het Algemeen samenvattend rapport van de Encephalitis-Commissie van 1932 toch is het gebleken, dat in 80 pCt. van het aantal gevallen van encephalitis postvaccinalis de tijdsruimte tusschen de inenting en het waarnemen der eerste ziekteverschijnselen besloten ligt tusschen den 9en en den 13en dag na de vaccinatie (met een opeenhooping der gevallen op den 11en en 12en dag). Een kleine berekening leert, dat de frequentie der postvaccinale encephalitis in laatstgenoemd tijdvak 1 op rond 19000 bedroeg (alles natuurlijk betrekking hebbende op de periode 1931—1937).

De vraag is nu hoe groot de kans geweest is, dat de „spontane encephalitis” in het genoemde tijdvak van 5 dagen is gevallen en zoo de postvaccinale encephalitis nabootste. Deze kans treft men aan bij 1 op $365/5 \times 1200$ kinderen, dat is bij 1 op ruim 87000 kinderen. Dit getal wijkt belangrijk af van de zoo even genoemde frequentie der postvaccinale encephalitis. Volgens deze berekening kunnen derhalve ten hoogste 2 van de 9 gevallen van encephalitis postvaccinalis bij 0—1-jarige kinderen op coincidentie berusten. Hieruit volgt, dat het vóórkomen van encephalitis postvaccinalis bij zeer jonge kinderen (0—1-jarige) maar voor een zeer klein gedeelte verklaard kan worden uit een samentreffen van „spontane encephalitis” met de handeling der vaccinatie.

Dordrecht, 2 September 1938.

A. C. DROGENDIJK.

SUBSTITUTIE VAN HET CORPUS LUTEUM DOOR PROGESTERON- INSPUITINGEN.

In de mededeeling van KORS (blz. 3976, 13 Augustus 1938) werd bij een vrouw, die ongeveer 8 weken zwanger was, operatief het corpus luteum verwijderd. Dank zij progesteroninspuitingen bleef de graviditeit zich normaal ontwikkelen.

De behandeling door collega KORS ingesteld lijkt heel logisch en het resultaat zeer bevredigend. In *The Journ. of the Amer. med. Association* van 6 Augustus 1938, berichten op blz. 519 JONES en WEIL echter over een vrijwel soortgelijk geval. Operatief werd een corpus luteum verwijderd bij een vrouw, die voor 58 dagen, dus ook ruim acht weken, voor het laatst gemenstrueerd had. Ondanks het feit, dat geen corpus-luteumhormoon werd toegediend, ontwikkelde de zwangerschap zich geheel normaal. Van een tweede corpus luteum ontdekte men bij de operatie geen spoor.

Vergelijking van deze beide gevallen toont nog eens aan, dat men heel voorzichtig moet zijn met het beoordeelen van uitkomsten, verkregen met hormonen.

Meppel, 7 September 1938.

J. J. KAMPS.

EEN GEVAL VAN CASTRATIE.

Collega F. S. MEIJERS maakt mij terecht opmerkzaam op mijn verzuim, dat ik, in het artikel over bovengenoemd onderwerp (in dit *Tijdschrift* van 3 September 1938, blz. 4322) vergeten heb den leeftijd van den patiënt mede te deelen. Bij alle vraagstukken in zake castratie is het, voor de beoordeeling, noodzakelijk te weten, hoe oud de patiënt op het tijdstip van de operatie was. Daarom vermeld ik, dat de bewuste patiënt toen 35 jaar was.

Amsterdam, 13 September 1938.

B. PREMSELA.